A KÁRPÁT-MEDENCE CIVIL TÁRSADALMÁNAK
TUDOMÁNYOS ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÖZLEMÉNYEI
I. SZÁM

kárpátikum
közhasznú alapítvány

A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK FELHASZNÁLÁSÁNAK NÖVELÉSE EU-S PÁLYÁZATOK DISSZEMINÁCIÓJÁVAL

NCA
NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM

A Kárpátikum Közhasznú Alapítvány Tartós közérdekű céljai:

1. A kárpát-medencei magyar kulturális és természeti örökségek népszerűsítése, valamint széles nyilvánosság előtti megjelenésének támogatása.

2. Globalizálódó világunkban a magyarsághoz kötődő értékek, termékek (hungarikumok), hagyományok és tevékenységek regionális szerepének erősítése, és ezáltal az emberek identitástudatának növelése.

3. A magyarországi és a határon túli nemzedékek és nemzetiségek egymáshoz való közeledésének, egymás mindennapi életével, szokásvilágával és helyi kultúrájával való megismerésének elősegítése.

4. A kárpát-medencei közösségek természet- és társadalombarát életképének kialakításában való részvétel.

5. A Kárpát-medence eddig mind társadalmi, mind természeti szempontok szerint feltáratlannak ítélhető, illetve kevéssé ismert, de turisztikai értékkel rendelkező területeinek felkutatása.

6. A Kárpát-medencei falusi turizmus, az ökoturizmus és a gyógyturizmus népszerűsítése hazánkban és határainkon kívül - különös tekintettel az ifjúság körében.

7. Az idegenforgalom, turizmus terültén tudományos tevékenységet folytató felsőfokú oktatási intézmények hátrányos helyzetű, magyar nemzetiségű hallgatóinak támogatása.

KÉRJÜK, HOGY ADÓJÁNAK 1 %-ÁVAL TÁMOGASSA CÉLJAINK HATÉKONYABB MEGVALÓSÍTÁSÁT!

Adószám: **18590070-1-10**

A KÁRPÁT-MEDENCE
CIVIL TÁRSADALMÁNAK
INFORMÁCIÓS ÉS TUDOMÁNYOS
KÖZLEMÉNYEI
I. SZÁM

„A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK
FELHASZNÁLÁSÁNAK NÖVELÉSE
EU-S PÁLYÁZATOK
DISSZEMINÁCIÓJÁVAL

A Nemzeti Civil Alapprogram
Nemzetközi Civil Kapcsolatok és
Európai Integráció Kollégiuma
által kiírt
Civil szervezetek európai
integrációs tevékenységeinek
támogatása
című program tudományos és
információs füzete
(Pályázat kódja:
NCA-NK-09-D-0143)

A kiadvány Nemzeti Civil
Alapprogram támogatásával jött
létre.

A kiadvány ingyenes.

Szerkesztő:
Kajati György
Sej Gábor Leó

Kiadja:
**Kárpátikum Közhasznú
Alapítvány**
3300 Eger, Kolozsvári u. 34.
http://karpatikum.hu
info@karpatikum.hu
Adószám: 18590070-1-10

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS 4
AZ EURÓPAI UNIÓ
ENERGIAPOLTIKÁJA 4
NYERTES PÁLYÁZATOK BEMUTATÁSA
..... 18
Fiatalok a Vidék Felemelkedéséért
Egyesület 18
Bánki Vidékfejlesztési Nonprofit
Kft. 19
Lehetőséget Mindenkinek
Alapítvány 21
Magyar Vöröskereszt Baranya
Megyei Szervezete 22
Bakonycsernyei Evangélikus
Egyházközség 24
CEEweb a Biológiai Sokféleségért
..... 26
Energia Klub Környezetvédelmi
Egyesület 27
Zagyva-Mente Környezet és
Természetvédő Egyesület 29
Zöld-Híd Regionális
Energiahatékonysági és
Környezetvédelmi Alapítvány 30
Homo Faber Alapítvány 32
Ökoszolgálat Alapítvány 33
Hansestadt Salzwedel Regional
Planning Authority Altmark 34
PÁLYÁZATÍRÓK LISTÁJA 36
MAGYAR IDEGENFORGALMI ÉS
TERÜLETFEJLESZTÉSI EGYESÜLET 38

A kiadvány a Magyar
Idegenforgalmi és
Területfejlesztési Egyesület
munkatársainak közreműködésével
valósult meg.

BEVEZETÉS

Programunk, tevékenységünk indokoltsága

A megújuló energiaforrások megítélése rendkívül elfogadott a magyar társadalomban, azonban a reális hasznosítási lehetőségekről és a felhasználás bővítéséről, valamint az ezeket támogató pályázati forrásokról már sok esetben nem kapunk pontos tájékoztatást és ismereteket.

Hazánknak szigorú nemzetközi kötelezettségeket kell teljesítenie az energiatermelés terén, így a civil szférának is fontos szerepet kell vállalnia annak érdekében, hogy a környezetbarát fejlesztésekhez minél hatékonyabban hozzájáruljon.

A Kárpátikum Alapítány célja, hogy a civil szervezetek mellett az önkormányzatok, a vállalkozások, valamint a lakosok is ismereteket és innovatív ötleteket kapjanak kiadványunkból és lehetőségük szerint minél többen alkalmazzák az alternatív energiaforrásokat.

A kiadvány szerkezete

Először is célszerűnek látjuk, hogy az Európai Unió energiapolitikáját megismertessük, ugyanis ennek ismerete a pályázatoknak egy szemléleti keretet biztosíthat. Ajánljuk Olvasóinknak, hogy a tanulmány végén felsorolt irodalomjegyzék Szerzőire és munkáikra „keressenek rá” az Interneten, ugyanis szakmai ismereteiket így jobban elmélyíthetik.

Ezután civil szervezetekhez kapcsolódó nyertes pályázatokat mutatunk be, amelyek kiváló ötletekkel szolgálhatnak későbbi pályázóknak. Helyet adunk olyan pályázatoknak is, amelyekben a nonprofit szféra együttműködőként szerepel, ugyanis sok esetben célszerű az állami és versenyszférát civil tapasztalatainkkal segíteni.

Végezetül egy rövid szaknévsorral zárunk, amelyben a megújuló energiával és a pályázatokkal kapcsolatos információkat szedjük leltárba.

AZ EURÓPAI UNIÓ ENERGIAPOLTIKÁJA

Az energiapolitika az energiaellátás stratégiája. Az energiapolitika fő célja a lakosság és a gazdaság energiával való biztonságos ellátási lehetőségének megteremtése a környezetszennyezés és a szolgáltatási árak társadalmilag elfogadható szinten tartása mellett, azaz alapvető rendeltetés, hogy egy ország indokolt energiaszükségletének kielégítését kellő előrelátással megalapozza.

Rövid történeti áttekintés

Az Európai Közösségek létrehozásakor nem rendelkeztek a közös energiapolitika tekintetében. Az 1973. évi olajválság kirobbanása után a kormányok saját nemzeti energiaprogramokat dolgoztak ki (legismertebb a francia nukleáris program erőteljes fejlesztése) és közösen stratégiákat dolgoztak ki az Olajexportáló Országok Nemzetközi Szervezete (OPEC) befolyásának ellensúlyozására. Az összes nyugat-európai ország csatlakozott a Nemzetközi Energia Ügynökséghez (IEA), s 1974-ben az Európai Bizottság által kidolgozott energiastratégiát a Tanács jóváhagyta. Ez javasolta az energia-felhasználás racionalizálását, az olajimport csökkentését, a hazai energia-termelés bővítését, mindenekelőtt a széntermelés stabilizálását és a nukleáris energia-szektorban a beruházások növelését.

A második olajválság következtében ismét előtérbe került a közösségi energiapolitika megerősítésének ténye. 1986-ban átfogó energiapolitikai célokat fogalmaztak meg, amelynek alapját a Bizottság által kiadott Fehér Könyv biztosította. Ez további racionalizálásra, felhasználás-csökkentésre és az energiaszektor szerkezeti átalakítására helyezte a hangsúlyt, ugyanakkor az atomenergia már nem szerepelt az ajánlott fejlesztések között. Jelentősen befolyásolta a politika alakulását, hogy az energiakínálat bőséges volt, elektromos áramból feleslegek keletkeztek, így előtérbe került az energiaszektor privatizációjának, valamint az egységes belső piac kialakításának gondolata (HORVÁTH 2001).

A széles értelemben vett energiapolitika kialakítására az első meghatározó lépést az 1995. évi „Európai Energiapolitika" Zöld Könyvének (For an European Union Energy Policy) és Fehér Könyvének (An Energy Policy for the European Union) a megjelenése jelenti. Ezek általánosságban rögzítik az EU energiapolitikáját, meghatározva a gazdasági környezet jellemzőit és az ehhez való alkalmazkodás módját, eszközrendszerét, s ezek közül egyik legfontosabbként a belső piac megteremtését. Megfogalmazódott még az energia felhasználásának, beszerzésének, továbbá a biztonságos ellátásnak és környezetkímélő előállításnak hosszú távú tervezése.

Időközben lezajlott az energetikát számottevő mértékben érintő Kiotói Konferencia, valamint elkészült a megújuló energiaforrások fokozott hasznosításával foglalkozó Fehér Könyv, a távlati energetikai helyzetet pedig már 2030-as perspektívában tanulmányozzák[1].

[1] Az EU Direction Générale de l'Énergie négy forgatókönyvet dolgozott ki, melyeket a következő találó kifejezésekkel illet: 1. *„Hagyományos bölcsesség" (ST)* – a gazdasági növekedés üteme fokozatosan csökken, bizonyos haladás ellenére számos szociális és

A 2000-ben napvilágot látott az „Egy biztonságos európai energiaellátási stratégia felé” című Zöld Könyv, amely nagy jelentőségű kihívásokra irányítja a figyelmet (a klímaváltozást okozó emissziók továbbra is növekvő tendenciájának megfordítása; az országok közötti integráció kiteljesedése által generálódó feladatok megoldása), valamint megfogalmazza a legfontosabb prioritásokat és eszközöket:

- Energia-megtakarítások fokozása és az energiaigényesség csökkentése;
- Megfelelő energiahordozó-struktúra kialakítása, s azon belül a megújuló energiaforrások részarányának erőteljes növelése;
- Jó gazdasági és politikai kapcsolatok fenntartása az energiaszállító és -tranzitáló országokkal;
- Az energiaforrás-diverzifikáció szélesítése a szállítási kapacitások bővítésével és a szállítóvezeték-rendszerek fejlesztésével.

A tagországok és az egyes társadalmi-gazdasági csoportokat képviselő szakmai szervezetek azonban egymással ellentétben álló, összeegyeztethetetlen követeléseket fogalmaztak meg a kibocsátott Zöld Könyvhöz, emiatt végül is nem sikerült megfogalmazni közösségi szintű energiapolitikát (CSOM 2005).

Az Európai Bizottság 2006-ban újabb Zöld Könyvben[2] ismét meghatározta az európai energiapolitika alapjait, amely hat konkrét elsőbbségi területet fogalmaz meg:

1. A belső piac megvalósításához az alapvetően egyenértékű versenyfeltételek biztosítása, különös tekintettel arra, hogy szétválasszák a hálózatokat és a versenyben résztvevő tevékenységeket.
2. Az ellátásbiztonság növelése, s ennek érdekében biztosítva legyen a tagállamok közötti szolidaritás.
3. A fenntarthatóbb, hatékonyabb és diverzifikáltabb energia-mix (az energiaellátásban használatos energiatípusok kombinációja).
4. A globális felmelegedés jelentette kihívás kezelése.
5. Úgynevezett stratégiai energia technológiai terv biztosítja majd, hogy az európai vállalatok világpiaci vezetők lesznek a technológiák és eljárások új generációinak piacán.
6. Közös külpolitika az energiaügy területén.

---

gazdasági probléma megmarad; 2. *„Csatamező” (CB)* – az elszigetelődés, a protekcionizmus visszatér; 3. *„Hypermarché” (HM)* – jellemző a liberalizmus; 4. *„Forum” (FO)* – a nemzeti és nemzetközi szervezetek átalakulnak a világ közös problémáinak megoldása érdekében.

[2] Európai stratégia az energiaellátás fenntarthatóságáért, versenyképességéért és biztonságáért.

Napjainkban elmondható, hogy az Európai Uniónak nincs deklarált energiapolitikája, csupán dokumentumai és részintézkedései (JÁROSI 2006). A 2006. második félévi finn elnökség az európai energiapolitikát már kiemelt témaként kezeli. Az unió állam- és kormányfői egyetértenek abban, hogy olyan intézkedésekre van szükség, amelyek hosszabb távon lehetővé teszik egy olyan közösségi energiapolitika létrehozását, amely az ***ellátásbiztonság,*** **a** ***versenyképesség*** **és a** ***fenntarthatóság*** hármas követelményrendszerére épül.

A, Ellátásbiztonság

A fejlett ipari országokban, így az Európai Unió államaiban is a legfontosabb parancsnak az ellátás biztonságát tekintik. Az EU országai energiahordozókban nem bővelkednek, s világviszonylatban a fosszilis energiahordozók készleteiből csak szerény mértékben részesednek (*1. táblázat*). Termelésben a világ első tíz helyezett országa közé csak az Egyesült Királyság és Hollandia földgázbányászata, valamint Lengyel- és Németország széntermelése tartozik, viszont a legnagyobb energiafogyasztók listáján már jóval több ország foglal el előkelő pozíciót.

Mivel az Unió országai egyre több energiát fogyasztanak és jelentős mennyiségű energiahordozót importálnak, így megfelelő intézkedések hiányában 20-30 éven belül az EU energiaigényének 70 %-át import-áruból fogja fedezni, szemben a mostani 50 %-kal.

A beszerzési feszültségeket csökkentheti a szállítási infrastruktúra bővítése és az import diverzifikálása (nemcsak a földrajzi megoszlás, hanem a fűtőanyagok fajtáinak tekintetében is). A több irányú beszerzés lehetőségeinek megteremtése során tisztában kell lenni annak a térségnek a politikai és gazdasági helyzetével, ahonnan a vásárlást tervezik, valamint az adott energiahordozó jelenlegi és jövőbeni várható árával.

Az EU országai a villamosenergia-termelésből jelentős mértékben kiszorították az olajat, míg földgáz esetében rendkívül fontos a szóba jöhető partnerekkel a jó viszonyok kiépítése, elsősorban Oroszországgal, a Közel-Kelet (Irán, Katar stb.) és Közép-Ázsia országaival, valamint a Maghreb-országokkal. Az egyre növekvő szerephez jutó földgáz szállítási infrastruktúrájának kiépítéséhez az uniónak támogatásokkal és kedvező pénzügyi konstrukciókkal szerepet kellene vállalnia (pl. Nabucco-terv[3]).

[3] A Nabucco csővezeték a Kaszpi-tenger térségéből szállítana földgázt Ausztriába Törökországon, Bulgárián, Románián és Magyarországon keresztül, amely építése a tervek szerint 2008-ban veszi kezdetét és 2011-ig fog tartani. A projekt az EU Transz-Európai

A nukleáris energia az ellátás biztonságát illetően bizonytalan szerepet tölt be. Jövőjét több ellentétesen ható tényező alakítja: kiotói folyamat, nagyközönség általi elfogadottság, radioaktív hulladékok elhelyezése, versenyképesség, új technológiák stb. Az utóbbi időben viszont egyre inkább elképzelhetetlen az ellátásbiztonság növelése atomenergia-felhasználás növelése nélkül.

1. táblázat: Fosszilis energiahordozók készletei, bányászata és felhasználása a világon (2004)

(feltűntetve a rangsorban legelőkelőbb helyen szereplő uniós országokkal)

	KŐOLAJ							
	Készletek	*md hordó*		*Termelés*	*mó tonna*		*Fogyasztás*	*mó tonna*
1.	Szaúd-Arábia	262,7	1.	Szaúd-Arábia	505,9	1.	Egyesült Államok	937,6
2.	Irán	132,5	2.	Oroszország	458,7	2.	Kína	308,6
3.	Irak	115	3.	Egyesült Államok	329,8	3.	Japán	241,5
26.	**Egyesült Királyság**	**4,5**	**14.**	**Egyesült Királyság**	**95,4**	**5.**	**Németország**	**123,6**
37.	**Dánia**	**1,3**	**39.**	**Dánia**	**19,3**	**9.**	**Franciaország**	**94**
43.	**Olaszország**	**0,7**	**46.**	**Olaszország**	**5,4**	**10.**	**Olaszország**	**89,5**
	FÖLDGÁZ							
	Készletek	*md m3*		*Termelés*	*md m3*		*Fogyasztás*	*md m3*
1.	Oroszország	48000	1.	Oroszország	589,1	1.	Egyesült Államok	646,7
2.	Irán	27500	2.	Egyesült Államok	542,9	2.	Oroszország	402,1
3.	Katar	25783	3.	Kanada	182,8	**3.**	**Egyesült Királyság**	**98**
22.	**Hollandia**	**1492**	**4.**	**Egyesült Királyság**	**95,9**	**6.**	**Németország**	**85,9**
31.	**Egyesült Királyság**	**590**	**9.**	**Hollandia**	**68,8**	**7.**	**Olaszország**	**73,3**
45.	**Németország**	**198**	**30.**	**Németország**	**16,4**	**13.**	**Franciaország**	**44,7**
	SZÉN							
	Készletek	*md tonna*		*Termelés*	*mó tonna oe*		*Fogyasztás*	*mó tonna oe*
1.	Egyesült Államok	246,6	1.	Kína	989,8	1.	Kína	956,9
2.	Oroszország	157	2.	Egyesült Államok	567,2	2.	Egyesült Államok	564,3
3.	Kína	114,5	3.	Ausztrália	199,4	3.	India	204,8
9.	**Lengyelország**	**14**	**8.**	**Lengyelország**	**69,8**	**7.**	**Németország**	**85,7**
11.	**Németország**	**6,7**	**9.**	**Németország**	**54,7**	**8.**	**Lengyelország**	**57,7**
14.	**Csehország**	**5,6**	**14.**	**Csehország**	**23,5**	**12.**	**Egyesült Királyság**	**38,1**

(Saját szerkesztés a BP és IEA adatai alapján, 2006)

Az energiafüggőség mérsékléséhez jelentősen hozzájárul a megújuló energiaforrások fokozottabb igénybevétele. Ennek megvalósításához

Energiahálózat program része. Ezzel szemben Oroszország a Kék Áramlat gázvezeték folytatásához keres partnereket, amely viszont a Fekete-tenger feletti térségből (északkelet felől) szállít orosz (türkmén, azeri) földgázt a Fekete-tengeren keresztül. A vezeték Ankaráig már elkészült és innen folytatódna a Nabucco vezetékkel nagyjából azonos nyomvonalon.

céltudatos politikára van szükség, amely kedvezményeket biztosít a létesítés és a működtetés során, ez azonban rontja az EU relatív versenyképességét más országokhoz (Amerikai Egyesült Államok, Kína, Oroszország) képest (JÁROSI 2006).

Összességében megállapítható, hogy az ellátás biztonságát meghatározó kérdéskörök közül még nem dolgozták ki közösségi szinten a különböző energiahordozók kívánatos arányait és azok beszerzési forrásait.

Az Európai Unió nem szól bele abba, hogy valamely ország milyen módon gondoskodik energetikai ellátásbiztonságáról, valamint milyen (fosszilis vagy nukleáris) erőművet épít, annak eldöntése a tagországok kormányainak és az érintett energetikai cégek kompetenciájába tartozik.

B, Fenntarthatóság, környezetvédelem

A fenntarthatóság érdekében az Unió fő célkitűzései a következők:

- versenyképes megújuló energiaforrások és egyéb szénszegény technológiával feldolgozható energiaforrások és energiahordozók fejlesztése;
- az energia iránti kereslet megfékezése Európán belül;
- vezető szerep az éghajlatváltozás megállítását és a helyi levegőminőség javítását célzó globális törekvésekben.

2001-ben elfogadott irányelv[4] szerint 2010-re a megújuló energiahordozóknak részesedését a teljes energiafelhasználásból 12 %-ra, míg a villamosenergia-termelésből 22 %-ra kell emelni (*2. táblázat*).

Napjaink egyik legsürgősebb feladata az üvegházhatás elleni küzdelem. Az Európai Unió adja a világ széndioxid-kibocsátásának 14 százalékát, amelynek jelentős részéért a villamosenergia-ipar a felelős.

A legfejlettebb országokban az üvegházhatást okozó, szennyező gázok kibocsátása átlagosan 5,9 százalékkal évi 17,3 milliárd tonnára csökkent 2003-ig az 1990-es 18,4 milliárd tonnáról, de a következő években ismét növekedés várható (*3. táblázat*).

A volt KGST-országokban (köztük a volt szovjet köztársaságokban) a kibocsátás 39,6 százalékkal 3,4 milliárd tonnára csökkent. Kelet-Európában a csökkenést az ipar és az energiatermelés rendszerváltás utáni gyors visszaesése, valamint a korszerű technológiák bevezetése okozta a maradék ipari termelésben, illetve fejlesztésben.

[4] 2001/77/EC Irányelv a megújuló energiaforrásokból termelt villamos energia előmozdításáról

2. táblázat: Megújuló energiaforrásból termelt energia az Európai Unióban

Tagország	Megújuló energiaforrásból termelt villamos energia részaránya % **1997**	Megújuló energiaforrásból termelt villamos energia részaránya % **2010**
Ausztria	70	78
Belgium	1,1	6
Dánia	8,7	29
Finnország	24,7	31,5
Franciaország	15	21
Németország	4,5	12,5
Görögország	8,6	20,1
Írország	3,6	13,2
Olaszország	16	25
Luxemburg	2,1	5,7
Hollandia	3,5	9
Portugália	38,5	39
Spanyolország	19,9	29,4
Svédország	49,1	60
Nagy Britannia	1,7	10
Ciprus	0,05	6
Csehország	3,8	8
Észtország	0,2	5,1
Magyarország	**0,7**	**3,6**
Lettország	42,4	49,3
Litvánia	3,3	7
Málta	0	5
Lengyelország	1,6	7,5
Szlovákia	17,9	31
Szlovénia	29,9	33,6
EU 25	**12,9**	**21**

(Saját szerkesztés az MVM Rt. Közleményeinek adatai alapján, 2006)

3. táblázat: Az üvegházhatású gázok kibocsátása a 2003-ban

Az 1990-esnél többet kibocsátók (növekedés százalékban)		Kiotói vállalás (%)	Az 1990-esnél kevesebbet kibocsátók (csökkenés százalékban)		Kiotói vállalás (%)
Spanyolország	41,7	-8	Svájc	-0,4	-8
Portugália	36,7	-8	EU	-1,4	-8
Görögország	25,8	-8	Szlovénia	-1,9	-8
Írország	25,6	-8	Franciaország	-1,9	-8
Kanada	24,2	-6	Svédország	-2,3	-8
Ausztrália	23,3	8	Nagy-Britannia	-13	-8
Finnország	21,5	-8	Luxemburg	-16,1	-8
Ausztria	16,5	-8	Németország	-18,2	-8
Egyesült Államok	13,3	-7	Csehország	-24,2	-8
Japán	12,8	-6	Szlovákia	-28,3	-8
Olaszország	11,5	-8	Magyarország	-31,9	-6
Norvégia	9,3	0	Lengyelország	-34,4	-6
Dánia	6,8	-8	Oroszország	-38,5	n.a.
Hollandia	1,5	-8	Románia	-46,1	-8
Belgium	1,3	-8	Ukrajna	-46,2	-8
			Bulgária	-50	-8
			Észtország	-50,8	-8
			Lettország	-58,5	-8
			Litvánia	-66,2	-8

(Saját szerkesztés a www.zoldtech.hu adatai alapján, 2006)

C, Versenyképesség, egységes belső piac

A piaci integráció az Európai Unió energiapolitikájának központi, meghatározó tényezője, amelytől az EU a villamosenergia-árak jelentős csökkenését és a versenyképesség növelését reméli. A villamosenergia-piac integrációját és az ennek érdekében beindított liberalizációs folyamatot a legnagyobb változásokat előidéző tényezőnek tartjuk, ugyanis mindegyik országtól jelentős átalakításokat követel meg.

A piacnyitás menete és mértéke

A piacot fokozatosan nyitották meg. Azon fogyasztók, amelyek választhattak termelőt, szolgáltatót, az egész piac 22 %-át alkották 1999-ben (évente 40 GWh-nál többet felhasználók), 2003-ra ez az arány 28 %-ra emelkedett (a fogyasztás minimuma 20 GWh). 2002-ben a korábban meghirdetett piacnyitási menetrendet felgyorsították, így 2004-től a 15-ök tagállamaiban a nem háztartási szektor valamennyi szereplője szabadon választhatott szállítót (*1. ábra*). A Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament közötti intenzív vita után megállapodás született arról is, hogy 2007-ig teljes mértékben liberalizálják a villamos energia piacát.

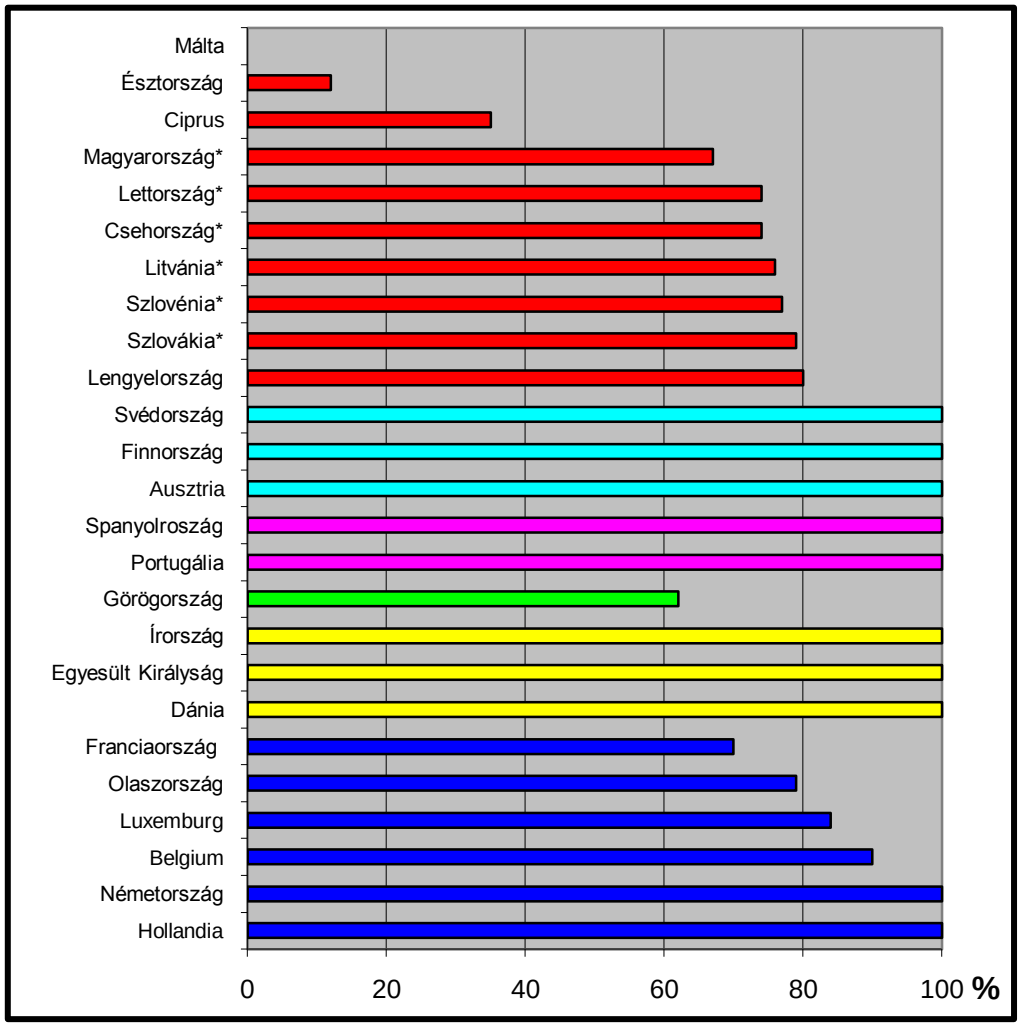

1. ábra: A villamos energia versenypiaci nyitásának mértéke az EU 25 tagállamában (2005 szeptemberében); * háztartások nélküli adat

(Saját szerkesztés Goerten és Clement. adatai alapján, 2006)

A piacnyitás értékelése

Pozitív hatásként említhető, hogy tagállami szinten a monopóliumok és a felosztott piacok megszűnésével nőtt a verseny szerepe, azonban nemzetközi szinten ez már nem mondható el.

A Direktíva szétválasztja az áram termelését, továbbítását és elosztását, de nem teszi kötelezővé, hogy ezek különböző vállalkozások kezébe kerüljenek, így a verseny tisztasága csorbát szenved.

A liberalizációval párhuzamosan Európában soha nem látott méretű vállalati koncentráció és integráció ment végbe az energetikában, s ez a folyamat napjainkban is változatlanul tart (HALL 2005).

2003-ban az Unió villamosenergia-iparában a három legjelentősebb vállalat (EdF, RWE, E.ON) a piac 40 %-át birtokolja, míg a legnagyobb öt cég több mint a felét (*2. ábra*). 2004-re már az európai fogyasztói piac közel 70 %-a koncentrálódott hat multinacionális cég kezében és semmi jel nem mutat a folyamat lassulására (PÁL 2004).

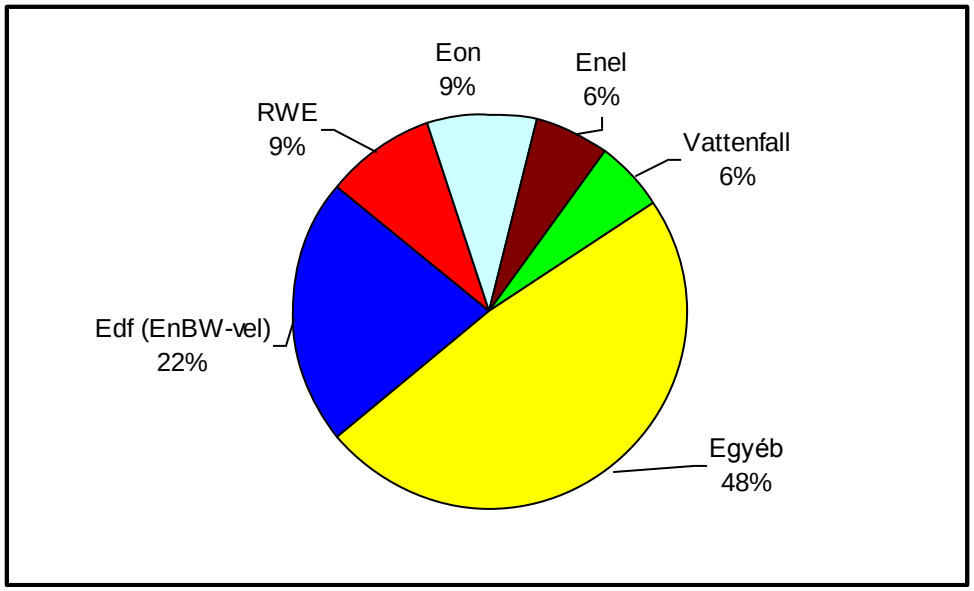

2. *ábra:* Az Európai Unió (EU 15-ök) villamosenergia-iparának legjelentősebb vállalatai
2003-ban

(Saját szerkesztés, 2006)

A *3. ábrán* tanulságos példaként szolgál a Németországban 32 hónap alatt lezajló vállalati integráció. A korábbi nemzeti monopóliumoknál nagyobb nemzetközi monopóliumok jöttek létre, amelyek politikai érdekérvényesítő képessége is növekedett (JÁROSI 2006), így a piaci verseny kibontakozása egyre inkább akadályokba ütközik.

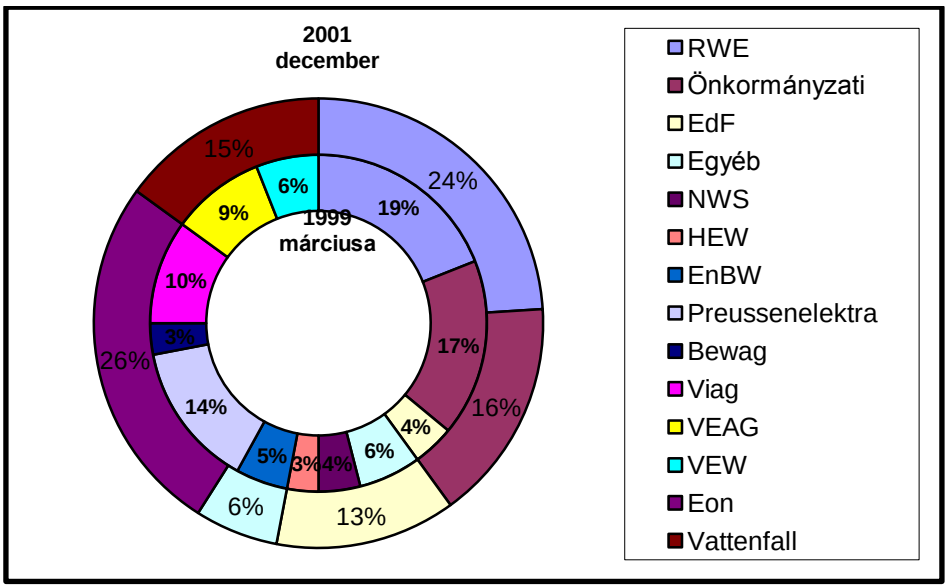

3. ábra: Németország villamosenergia-iparának befektetői

(Saját szerkesztés Hall adatai alapján, 2006)

A villamos energia árának csökkenése megfigyelhető a liberalizáció kezdeti időszakában, azonban mértéke fogyasztói csoportonként és országonként eltérő (*4. ábra*).

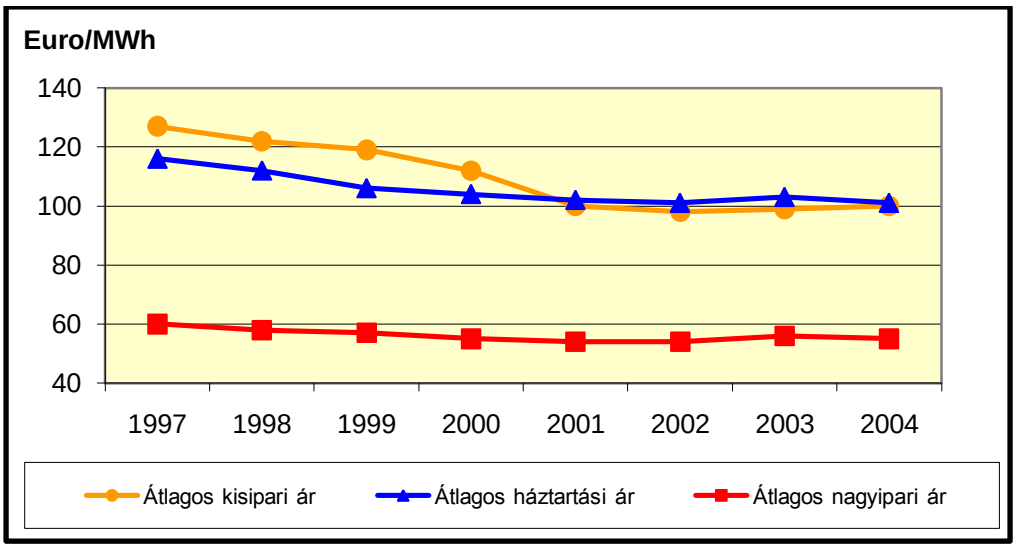

4. ábra: Átlagos villamosenergia-árak az EU 15-ök országaiban

(Forrás: Jamasb – Pollitt, 2005)

A kezdeti árcsökkenés után a szabadpiaci árak növekedésnek indultak, amely egyrészről az energiahordozók világpiaci árának növekedésével indokolható (*5. ábra*). Másrészről a termelő erőművek között nem alakult ki verseny, így csak a kereskedők között zajlott árverseny (ALY 2000). Harmadrészt a hangsúly ráterelődött a rövid lejáratú ügyletekre, sőt egyenesen tiltják a hosszú távú kapacitáslekötési és áramvásárlási szerződések megkötését, s kezdeményezik a korábban megkötöttek felbontását. Itt jelentkezik a liberalizáció ellentmondása, ugyanis a legkisebb ár eléréséhez felesleges kapacitásokra van szükség, ezzel szemben az EU-ban lelassult az erőműépítés (a beruházásokat támogató bankok biztos piaci háttér megléte nélkül nem hiteleznek), előreláthatóan 2010-re a kapacitástartalékok teljesen elfogynak. Az új szabályozási környezetben a rendszer üzembiztonsága csökkenhet, a stratégiai gondolkodás (amely alapvetően jellemzi ezt az iparágat) sérülhet, a társaságok a rövid távú hasznot keresik, a hosszú távú tervezés szerepe és a kutató-fejlesztő tevékenység intenzitása is csökkenhet.

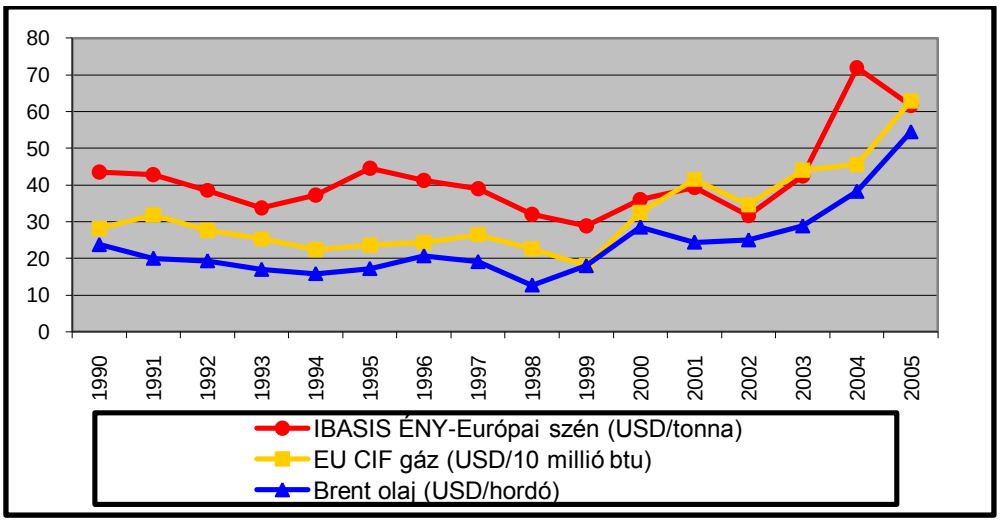

5. ábra: Fosszilis tüzelőanyagok átlagárainak alakulása

(Saját szerkesztés a BP Statistical Rewiew of World Energy adatai alapján, 2006)

A liberalizáció a kisfogyasztókkal nem nagyon törődik, talán azért, mert a Direktíva elkészítése során a lakossági érdekeknek nemigen akadt képviselője, míg az ENER-G8 névre keresztelt vállalati lobbycsoport (benne többek között a német BASF, Bayer, Daimler-Benz és Thyssen Stahl, a brit ICI vegyipari cég, a KNP holland papíripari vállalat) Brüsszelben sikeresen érvelt azzal, hogy az EU-ban átlagosan másfélszer annyit fizetnek az áramért, mint az Egyesült Államokban. A nagyfogyasztók eltúlozzák a verseny által kikényszerített hatékonyságnöveléssel elérhető árcsökkentést, s a lakosság

érdekeit képviselő politikusok is sok esetben felnagyítják a kisfeszültségről vételezők hátrányosnak ítélt helyzetét.

A piaci verseny erőltetése ellentmondásba keveredett azzal a törekvéssel is, hogy az európai kontinens perspektivikus környezeti, valamint a függőség csökkentésére és a szociális problémák kezelésére irányuló érdekei önszabályozó módon érvényesüljenek. Ezért kellett speciális preferenciális szabályokat alkotni olyan kérdések kezelésére, mint például a megújuló energia hasznosítása, a kombinált energetikai megoldások elterjesztése, a szénbányászat átmeneti támogatása stb. (PÁL 2004).

Összességében a Római Szerződésben meghatározott általános alapelvek (az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása) fokozatos megvalósításának szükségszerű következményének tekinthetjük a villamosenergia-ipari irányelvek megszületését. Ha az egységes szabályozás alapelvei szerint működne a rendszer, akkor a hibákról bő terjedelemben nem szólhatnánk, azonban az eltérő fejlettségi és működési alapokkal rendelkező tagországok villamosenergia-rendszerének összehangolása számos problémával jár.

Irodalomjegyzék

BAKÁCS I. (1994): Európai Unió: Energiapolitika. MVM Rt. Közleményei, 4-5. szám, pp. 64-65.

CIVIN M. (1998): Kioto. Nemzetközi megállapodás az üvegházhatású gázok kibocsátásainak csökkentéséről. MVM Rt. Közleményei, 4. szám, pp. 12-18.

CSOM GY. (2005): Az atomenergia szerepe az energetikában. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Nukleáris Technikai Intézet, p. 21.

CSOM GY. (2007): Energiapolitikai prioritások. Magyar Tudomány, 1. szám, pp. 4-11.

DUGSTAD, E. – ROLAND, K. (2005): So far so good: experiences and challenges in the Scandinavian power market. http://bookstore.teriin.org/docs/journals/IJRG-Dec03-paper3.pdf

EKÉNÉ ZAMÁRDI I. (2007): Áramliberalizáció az Európai Unióban. 56 Tanulmány Dr. Korompai Gábor 70. Születésnapjára. Debrecen, pp. 215-220.

GERSE K. (2000): Piacnyitás, verseny, befagyott költségek, fogyasztói árak. A Magyar Villamos Művek Rt. Közleményei. 1. szám, pp. 5-15.

GOERTEN, J. – CLEMENT, E. (2006): European electricity market indicators of the liberation process (2004-2005). Statistics in focus. Enviroment and energy, pp. 1-6.

HALL, D. (2005): Evaluating the impact of liberalisation on public services

HELM, D. (2002): Energy policy: security of supply, sustainability and compatition. Energy policy 30. pp. 173-184.

HORVÁTH Z. (2001): Kézikönyv az Európai Unióról. Magyar Országgyűlés, 497. p.

JAMASB, T. – Pollitt, M. (2005): Electricity Market Reform in the European Union. Review of Progress towards Liberalisation and Integration. Cambridge Working Papers in Economics CWPE 0471, 31 p.

JÁROSI M. (2006): Magyar energiapolitika – 2006. VII. Energiapolitikai Fórum, Budapest, 14. p.

JÁROSI M. – KACSÓ A. (2004): Az Európai Unió és Magyarország energiapolitikája. Politikatudományi Szemle, 4. szám, pp. 171-189.

KADERJÁK P. (2007): Lesz-e árampiaci verseny? Heti Válasz, 14. szám;

KERÉNYI A. Ö. (2000): Szereplők az európai árampiacon. A Magyar Villamos Művek Rt. Közleményei. 4. szám, pp. 49-55.

NEWBERY, D. (2004): Electricity Liberalisation in Britain: the quest for a satisfactory wholesale market design: http://www.econ.cam.ac.uk/electricity/publications/wp/ep64.pdf

PÁL L. (2004): Energiapolitikai dilemmák az Európai Unióban. Az MVM Rt. Közleményei, 4. szám, pp. 1-4.

PETHŐ Sz. (1994): A magyar és német energiapolitikai irányelvek összehasonlítása. Bányászati és Kohászati Lapok – Bányászat, 6. szám, pp. 645-657.

ROHR G. – SZUPPINGER P. (2002): Az energiatermelés környezeti hatásai. EMLA Alapítvány katatási programjának zárótanulmánya. 104. p.

SCHLEIDLER, T. (1997): Ausztria és Németország energiaszektorának átalakítása. Külgazdaság, 7-8. szám, pp. 70-88.

SZERGÉNYI I. (2001a): Új szempontok az európai energiapolitikában. I. rész. Energiagazdálkodás, 5. szám,

SZERGÉNYI I. (2001b): Új szempontok az európai energiapolitikában. II. rész. Energiagazdálkodás, 6. szám,

THOMAS, S. (2005): Az Európai Unió gáz- és villamosenergia ipari direktívája. Készült az EPSU támogatásával. p. 119.

TOMBOR A. (1997): A villamosenergia-ipar regionális együttműködése Európával. MVM Rt. Közleményei, 1. szám, pp. 11-13.

VAJDA Gy (2001): Energiapolitika. (Magyarország az ezredfordulón. Stratégiai kutatások a Magyar Tudományos Akadémián) Bp., MTA, p. 395.

VAN DER LINDE, C. – van Geuns, L. (2005): Security of Supply: Invest in Energy Efficiency! ASEM-EMM 6: Special Session on Energy, Background Document, p. 12.

http://villany.uw.hu/ (Pál Gy. szerk.: A magyar villamosenergia-rendszer.)

NYERTES PÁLYÁZATOK BEMUTATÁSA

FIATALOK A VIDÉK FELEMELKEDÉSÉÉRT EGYESÜLET

Pályázat neve: KEOP 6.1.0/A/09 A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés)

Települése: Fényeslitke

Projekt megnevezése: Általános iskolások és tanáraik környezettudatos szemléletformálása és a megújuló energiaforrások használatának ösztönzése

Megítélt összeg: 3 761 715 Forint

Támogatás aránya: 95 %

Leírás:

Projektünkkel egy előadás sorozatot és interaktív kiscsoportos foglalkozásokat magában foglaló rendezvénysorozat megszervezését tűztük ki, mellyel célunk hogy célcsoportjaink, (Fényeslitke és Komoró Községek 4-8 osztályos általános iskolásai és tanárai) fenntarthatósági ismeretei bővüljenek. Célunk az energiatakarékos anyagokból készített, és a hatékonyan szigetelt épületek, a napkollektor és a geotermális energia, mint környezetbarát fűtési mód népszerűsítése, elterjesztése célcsoportunk körében. Célunk ezen modern, gazdaságos és környezettudatos technológiák megismertetése a jövő nemzedékével, elterjedésük ösztönzése, ezáltal az üvegház hatású gázok kibocsátásának csökkentése. A célcsoport szemléletformálásával szeretnénk hozzájárulni a fenntartható fejlődés és az egészséges emberi környezet feltételeinek kialakításához. Projektünk eredményeként célcsoportunk a jövőben kiemelt értékként fogja kezelni a fenntartható fejlődést és a modern, környezettudatos anyagok és technológiák használatát.

A rendezvénysorozat négy darab 2*45 perces, a teljes célcsoportoknak szóló előadást, valamint minden előadáshoz kapcsolódóan kiscsoportonként két, szemléltető-, és segédanyagokkal alátámasztott 45 perces interaktív kiscsoportos foglalkozást foglal magában. A két pedagógusi kiscsoport előadásonként egy-egy interaktív kiscsoportos foglalkozáson vesz részt. Az előadások a helyi művelődési házban délutáni időpontokban kerül megtartásra. A kiscsoportos foglalkozások szintén délutánonként a helyi általános iskola tantermeiben kerülnek majd megtartásra kb. 18-25 fős csoportoknak. A kiscsoportos foglalkozások lényege, hogy az előadásokon elsajátított ismereteket szemléltetve, a gyerekek felmerülő kérdéseit megválaszolva, gyakorlati példákkal szemléltetve minél játékosabb formában sikerüljön nyomatékosítani.

BÁNKI VIDÉKFEJLESZTÉSI NONPROFIT KFT.

Pályázat neve: KEOP 6.1.0/B/09 A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés)

Települése: Bánk

Projekt megnevezése: A környezeti szempontok előtérbe helyezése a közlekedési eszközök kiválasztásakor.

Megítélt összeg: 13 375 989 Forint

Támogatás aránya: 68,5 %

Leírás:

Mi adta a projektötletet, honnan származik a gondolat?

Projektünk megvalósításának helyszíne Nógrád megyén belül a Rétsági kistérség településeire, azok lakosságán belül, a munkavállalókra terjed ki.

Magyarországon elmondható, hogy a foglalkoztatottak jelentős része ingázásra kényszerül, hogy eljusson munkahelyére. Ez különösen igaz, a nyugat Nógrádi részen elhelyezkedő Rétsági kistérségre, ahol jelentősen érezhető a központi régió hatása.

A rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint a foglalkoztatottak közel 43%-a napi ingázó, 12,5% huzamosabb ingázó, 8%-uk otthon dolgozik és 36,5%-uk dolgozik helyben. Az ingázás jelentős gazdasági (utazási költség), társadalmi (utazással töltött idő), környezeti (motorizált közlekedési eszközök használata) többletráfordítást jelent. Általánosságban elmondható, hogy az egyes egyének szintjén a közlekedési mód kiválasztásakor, az első két szempont a meghatározó, a kényelem és az utazási költség, a környezeti szempontok háttérbe szorulnak, vagy meg sem jelennek a választás során. A kistérségben a tömegközlekedés lehetőségeit figyelembe véve, elmondható, hogy a kisebb, elzárt településeken sok esetben az autó jelentheti a rugalmas közlekedés legfőbb módját.

Ki a projekt célcsoportja?

A projekt célcsoportja a kistérség településeiről ingázó munkavállalókon belül a napi ingázók közül a személygépkocsival közlekedők: 2400 fő (1. célcsoport – összesen a kistérségben hozzávetőlegesen 6500 foglalkoztatott ingázik naponta). A helyben lakó és dolgozó személygépkocsival közlekedők: 1800 fő (2. célcsoport). Továbbá a lakosság általában, akik megjelennek az egyes rendezvényeken, találkoznak a kampányüzenettel.

Az egyes célcsoportok tekintetében szervezetünk célul tűzte ki, a közlekedési eszköz kiválasztásánál a környezeti szempontok előtérbe helyezését.
Az 1. célcsoport esetében (a megtett távolság miatt) a kerékpár, mint közlekedési eszköz használatának növelése, kevésbé jelenthet tényleges alternatívát. A célcsoport esetében a szervezet célkitűzése az összefogásra (közös autóhasználat), illetve a tömegközlekedési eszközök (amennyiben annak elérhetősége az adott településen megfelelően biztosított) nagyobb arányú igénybevételének ösztönzésére irányul.
A 2. célcsoport esetén a kerékpár szezonális használatának ösztönzésére irányul, hiszen a kisebb távolságok nem indokolják az autó használatát.

Milyen konkrét tevékenységeken keresztül kerülhetnek a rétsági kistérségben lakók kapcsolatba a projekttel?

A projekt megvalósítása több szinten zajlik.
A leglényegesebb üzenet, hogy a szervezet az egyes célcsoportok tekintetében célul tűzte ki, a közlekedési eszköz kiválasztásánál a környezeti szempontok előtérbe helyezését
A) A térség lakói a közös autó, illetve a helyi kerékpár használatra ösztönző kommunikációs kampánnyal találkozhatnak majd. Pl: Rétsági TV-ben.
B) A kampányhoz kapcsolódó rendezvényeken, falunapokon külön sátorral várjuk majd az érdeklődőket, a változás iránt fogékony szereplőket.
A rétsági kistérség 25 településének mindegyikén a tavaszi, nyári, őszi időszakban hagyományokkal bíró rendezvények kerülnek megrendezésre (falunapok).
C) Az elsődleges célcsoport, a napi szinten településükön kívüli terültre ingázók esetében (2400 fő) jelen közösségi portál felállításával, amely lehetőséget teremt egyfajta közös autóhasználat megvalósítására. Az első hallásra eretneknek tűnő gondolat, hogy valaki egy másik személyt beengedjen az autójába tőlünk nyugatabbra lévő országokban, vagy pl. az Egyesült Államokban már jól működő gyakorlatként funkcionál, mint a közlekedés egy költséghatékony és környezettudatos módja. Természetesen a megvalósítás módjában helyszínenként, kultúránként eltérő módszertant láthatunk. Vannak olyan területek, ahol az utazási költséget közösen állják az utazásban résztvevők, van olyan hely, ahol a gépjárművet biztosító kisebb hasznot is realizál, és közhasznú módon működő esetekről is tudhatunk.
D) A másodlagos célcsoport a helyben lakó és dolgozó személygépkocsival közlekedők: 1800 fő. Célunk elősegíteni a közlekedésben a szén-dioxid kibocsátás csökkentését, a jobb hatásfokú, kisebb energiafogyasztású közlekedési eszközök alkalmazásának ösztönzése, az alternatív üzemanyagok és az azokat felhasználó járművek elterjesztése. A másodlagos célcsoport számra a kampány elsődleges célja tehát ez.

E) A projekt céljainak elérése érdekében egy tanulmány elkészítése. A tanulmányhoz kapcsolódóan olyan felmérésre kerül sor, amelynek célja, hogy a térségben élők közlekedési szokásait, a közlekedés választási szempontjait pontosan feltérképezhessük. A tanulmány a projekt további tevékenységeinek megalapozására szolgál. A tanulmányhoz kapcsolódó kérdőívek közel 3000 háztartás részére kerülnek eljuttatásra a térségben. A minél reprezentatív felmérés érdekében ezúton is kérjük a lakosságot, hogy minél nagyobb számban válaszoljanak

LEHETŐSÉGET MINDENKINEK ALAPÍTVÁNY

Pályázat neve: KEOP 6.1.0/B/09 A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés)

Települése: Eger

Projekt megnevezése: „Zöld Elek a régió fenntartható fejlődéséért - Kommunikációs kampány”

Megítélt összeg: 36 758 478 Forint

Támogatás aránya: 95 %

Leírás:

Magyarország Európai Uniós csatlakozásának egyik azonnali hozadéka, hogy az ország jelenlegi nehéz pénzügyi és gazdasági helyzetében is rendelkezik, rendelkezhet olyan anyagi erőforrások felett, amelyek a véleményformálást, az attitűdváltást teszik lehetővé. A válság nem csak az egyik legnagyobb erőpróbája a társadalomnak, de egyben lehetőség olyan viselkedési formák népszerűsítésére és elfogadtatására, amelyekkel rossz berögződéseken lehet túllépni. A környezeti tudatosság is ilyen magatartásforma lehet, és Alapítványunk kiemelten fontosnak tartja, hogy a viszonylag alacsony hazai környezeti tudatosságon javítani tudjon az Észak-Magyarországi Régióban.

A Lehetőséget Mindenkinek Alapítvány Stratégiája: Magyarország, azon belül az Észak-magyarországi régió hosszú távú, kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése. Az alapítvány 2004-ben kezdte meg munkáját, melyet azóta is stabil háttérrel, évről évre bővülő tevékenységgel folytat.

Az alapítványunk által kidolgozott lakossági médiakampány célja, hogy 90 százalékban fizetett, és tíz százalékban nem fizetett, Public Relations és Public Affairs Above The Line médiaeszközökkel felhívja a figyelmet a fenntartható életmód, és az ehhez szükséges kompetens és etikus fogyasztói magatartás fontosságára.

A kampány tartalmilag két alapvető részre osztható, időben pedig egy évig tart. Az első szakaszban az üzenetek az „Épületek, lakás, lakhatás, munkahely", vagyis az „A" terület „3" részcélja köré szerveződnek. Eszerint a kampánynak lehetővé kell tennie az „anyagtakarékosság illetve a hulladék-megelőzés szempontjának megfogalmazását és alkalmazását, a szelektív hulladékgyűjtés iránti igény növekedését, a másodnyersanyagok ismertségének és elfogadottságának növelését".

A kampány második szakaszában ismét csak az „Épületek, lakás, lakhatás, munkahely" vagyis az „A" terület „6"-os számú részterülete lesz a kommunikáció tárgya. Eszerint „az energiatakarékos anyagokból készített, és a hatékonyan szigetelt épületek hosszútávon anyagi és energia-megtakarítást eredményeznek, ezzel megelőzve az energiafelhasználásból eredő légszennyezést. A természeti adottságok szerint a napkollektorok, vagy a geotermikus energia leginkább környezetbarát fűtési energiaforrása az épületnek".

A hatékony elérés érdekében célszerűnek tartjuk a helyes, és jövőbe mutató megoldási módszerek megszemélyesítését, ezért alkottuk meg a kampány központi figuráját, a rajzfilmek Supermanjéhez hasonló figurát (munkanevén Zöld Eleket).

A kampány célcsoportja az Észak-Magyarországi Régió lakossága általában.

A kampány rövid távú célja, hogy a régió lakosai
- tisztában legyenek a jelenlegi életmód fenntarthatatlan voltával;
- megismerjék az ökointelligens hulladékkezelési és építési alternatívákat.

Hosszú távon a kampány célja, hogy
- elterjessze a régióban a környezettudatos hulladékkezelési és építkezési módokat;
- tömeges érték- és attitűdváltást idézzen elő, amely lehetővé teszi a fenntartható életmód elterjedését a régióban, településtípustól függetlenül.

A projekt megvalósítási és fenntartási időszakban vállalt elérések száma:
Passzív, rövid távú elérés: 80.000
Passzív, hosszú távú elérés: 1.899.311

MAGYAR VÖRÖSKERESZT BARANYA MEGYEI SZERVEZETE

Pályázat neve: KEOP 6.1.0/B/09 A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés)

Települése: Pécs

Projekt megnevezése: Lakossági energiatakarékossági kampány Baranyában a szemléletváltás jegyében

Megítélt összeg: 39 019 991 Forint

Támogatás aránya: 95 %

Leírás:

Magyar Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezetének környezetvédelmi tevékenységéhez kapcsolódó legfontosabb céljai között szerepel a kompetens és felelős fogyasztói magatartás elterjedésének elősegítése, a fenntartható életmód értékeinek és eszközeinek széleskörű elterjesztése.

Céljaink teljesítését, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatósága (KKVM FI) a KEOP 6.1.0/B/09 „A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok" c. pályázatán támogatásra érdemesnek ítélte.

A pályázati forrás elnyerése segít megismertetni a helyi lakossággal a fogyasztás környezeti hatásait. Egyúttal támogat bennünket abban, hogy a környezeti fenntarthatóság, szorgalmazása mellett, az esélyegyenlőség figyelembevételével, a hátrányos helyzetű településeken élők számára lehetőséget biztosítsunk a gazdaságos háztartásszervezés megismertetésére, a gazdaságos háztartás szervezésére.

A Magyar Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezete, felismerte napjaink egyik legnagyobb problémáját: a környezetszennyezési folyamatok nap, mint napos jelenlétét, az utóbbi évtizedek éghajlatában tapasztalható apró változásokat, a földi légkör üvegházhatásának fokozódását, a hétköznapjainkban is megjelenő globális felmelegedés problematikáját. Ezért a megelőzés, az elővigyázatosság, valamint az elvárható felelős gondosság elve mentén, mára egyik legfontosabb feladatának tartja a környezettudatossági elvek megvalósítását.

Szemléletformáló projekt alapvető célja, a felelős fogyasztói magatartás elterjedésének segítése, támogatása, hogy az érintett célcsoportok, mint felhasználók, fogyasztók, a mindennapi élet (pl.: háztartás vezetése, fenntartása, környezetünk megóvása, ...stb.) során, saját környezeti szemléletét megfelelő módon kialakítsa, tudatosítsa, kialakult szemléletét pedig egyre tudatosabbá tegye.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a legtöbb esetben a környezettudatos magatartás még önmagánál az egyénben sem fogalmazódik meg egyértelműen. A környezettudatos magatartás hiánya, arra hívta fel a Magyar Vöröskereszt figyelmét, hogy egyre intenzívebben kell törekedni a környezettudatos magatartás igényének hangsúlyozására, annak megteremtésére. A Magyar Vöröskeresztnek lehetőség szerint arra kell törekednie, hogy tevékenységének egyes elemei a környezettudatos magatartás erősödését szolgálják.

A kijelölt rövid és hosszú távú célok eléréséhez, leginkább az egyén, a lakosság saját érintettsége révén lehet elérni.

A kampány során felkészült szakemberek nyújtottak tájékoztatást a gazdaságosan üzemeltethető háztartás lehetőségéről. Projekt termékmintái, felhívták a figyelmet a fényforrások élettartamának, valamint a környezetszennyezés és az energia megtakarítás összefüggéseire, mértékére. A környezeti szennyezés csökkentését hétköznapok során felhasznált kompakt fénycsövek átadásával, átnyújtásával éri el a projekt. A kampány közben nyomatékosította a gazdaságosság és a környezettudatosság kapcsolatát, így egyúttal hozzájárul az energiatakarékossági célkitűzések megvalósításához is, miután az energia hatékony fényforrások használata önmagában is befolyásolják a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos attitűdöt és ismereteket.

BAKONYCSERNYEI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Pályázat neve: KEOP 4.1.0 Hő- és/vagy villamosenergia-előállítás támogatása megújuló energiaforrásból

Települése: Bakonycsernye

Projekt megnevezése: A tisztább Bakonyért. A Bakonycsernyei Evangélikus Egyházközség templomának, esperesi hivatalának és imaházának fűtési rekonstrukciója

Megítélt összeg: 9 838 385 Forint

Támogatás aránya: 44,0 %

Leírás:

A Bakonycsernyei Evangélikus Egyházközség az Evangélikus Egyházon belül jelenleg a legnagyobb vidéki egyházközség. E nagy létszámú gyülekezeti közösség kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. A kapcsolatrendszerből adódóan hosszú évek óta ifjúsági és felnőtt üdültetési és képző táborozásokat szervezünk. A külföldi tapasztalatok alapján az egyházközség a saját területén egy új ifjúsági ház megépítését is tervezi két ütemben. Ennek a tervnek lenne az első üteme a jelenleg meglévő épületek fűtésének korszerűsítése. Az új ifjúsági ház adna Otthont a gyülekezet és a vonzásterületébe eső települések sérült gyermekei és felnőttjei közös foglalkozásainak, az egyházi óvoda kulturális és sportrendezvényeinek, a szünidei üdülési programok lebonyolításának, valamint a hitélet folyamatos oktatására is itt kerülne sor.Az ifjúsági ház engedélyezési tervei elkészültek és energia ellátását már a környezettudatos nevelési célnak megfelelően, kívánjuk kiépíteni két ütemben. A szép bakonyi környezet és hazánk

környezetvédelmének megóvása érdekében a kiépítés és megvalósulás során a tapasztalatainkat más szervezeteknek is át kívánjuk adni.

A fejlesztés céljai: A környezetkímélő technológiák alkalmazása, a környezet szeretetének nevelése és gyakorlati ismertetése; a gyülekezet komplex egyházi megtartó képességének fejlesztése, fokozása, valamint a település és környezetének kulturális és rehabilitációs program lehetőségeinek bővítése; új turisztikai és szabadidős fejlesztési lehetőség a fiatalok, a testvér gyülekezetek és a turisták idecsalogatása; az új épület elkészültével a rehabilitációs foglakoztatások elősegítése; a családsegítő és összetartó foglalkozások fejlesztése. A templom jelenlegi fűtése egy 25 éves olajos hőléfúvóval történik, mely rendkívül elavult, szénmonoxid termelése és kormolása miatt veszélyes, a helyiségben a számára előírt funkciót ellátni nem tudja. Istentisztelet közben nem használható, így a templom, fűtés nélkül marad. Az állandó fűtés hiánya miatt a fűtési szezonban az épüleet állaga gyorsabban romlik és kihasználtsága is erősen korlátozott. A fenti megállapítások miatt a hőlégfúvó azonnali kiváltása szükséges. A jelenleg is magas, illetve a jövőben valószínűsíthetően tovább emelkedő energiaárak és energia hiány, valamint a környezetvédelem indokolttá teszik, hogy az épületet korszerű megújuló energiát felhasználó hőszivattyús rendszerrel fűtsük. A hőszivattyús rendszer gazdaságos működtetése mellett szól továbbá az is, hogy a rendszer által hétköznapokon megtermelt többletenergia a később rácsatolandó tornacsarnok kiegészítő fűtéseként is szolgálhat.

Az esperesi hivatal fűtését jelenleg egy gázkazán és egyí vegyestüzelésű kazán (fűtése főként tűzifával történik), melegvíz ellátását pedig egy villanybojler biztosítja. A használati melegvíz ellátást és a padlófűtési körök fűtését 4 db Calpak gyártmányú 16VTN napkollektorral és egy NADO 750/100 V3 750 literes két hőcserélős kombi puffer tartállyal, valamint a hozzá tartozó vezérléssel kívánjuk megoldani. Ezzel a megoldással a tűzifa, mint kimeríthető energiaforrás felhasználás kiváltásra kerülne, továbbá kiváltásra kerülne a melegvíz készítő villanybojler is. A napkolektorokkal az átmeneti időszakok fűtése is megoldódna és kisebb gázenergiafelhasználással az épület komfort fokozata növelhető, a károsanyag kibocsátás csökkenthető. Az imaház fűtését jelenleg 7db FÉG 3.5típusú parapet konvektor látja el. Az épület a közösségi eseményeknek, valamint a nyári ifjúsági táboroknak ad helyet. Az imaház fűtésének korszerűsítésével kettős célt valósítunk meg, úgymint a pontforrások csökkentése és a komfort fokozat növelése. A korszerűsítés mellett mindez költségkíméléssel is jár, melyet úgy oldanánk meg, hogy az esperesi hivatalból leszerelésre kerülő gázkazánt felújítanánk, és az épületben egy melegvízfűtési hálózatot alakítanánk ki. A kazánház kialakítása a később megépülő ifjúsági ház tornacsarnokának alapfűtését is biztosítaná

Eredmények: Az imaházban a konvektorok leszerelését követően, réz csővel kiépítették a központi fűtést. Áthelyezték az esperesi hivatal kazánját. A radiátorok felszerelését követően próbafűtésre volt. Az imaház korszerűsítésének munkái elkészültek, ennek eredményeként megszűnt 7 levegő-szennyeződést jelentő pontforrás, az alacsony hatásfokú rendszer helyett hatékonyabb működik. Az esperesi hivatalra négy vákuumcsöves napkollektort szereltek fel. A villanybojlert leszerelték, a régi kazán helyére elhelyezték a hőtároló tartálytokat, felszerelték kondenzációs gázkazánt. A régi radiátorokat újakra cserélték le. A vezérlőegységeket, a szükséges vezetékrendszert, a kiegyenlítő tartályokat a régi kazánházban helyezték el. A templomból elszállították a hőlég-fúvó kazánt. Kibontották az olajtartályt, a keletkezett hulladékokkal elszállították. A talajkollektorok felületének kialakítása után 70 cm mélységbe lefektették a hő-gyűjtő vezetékeket.

CEEweb a Biológiai Sokféleségért

Pályázat neve: Norvég Civil Alap, Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Települése: Budapest

Projekt megnevezése: Fenntartható fejlődést célzó javaslatok kidolgozása környezeti és szociális szervezetek együttműködésében

Megítélt összeg: 16 386 Euró

Támogatás aránya: 90 %

Leírás: A CEEweb küldetése a biodiverzitás megőrzése a fenntartható fejlődés elősegítésén keresztül. Céljaink:

- közös stratégiák és programok kialakítása a közép- és kelet-európai régió biodiverzitásának megőrzése érdekében;
- a természet védelmét és a biodiverzitás megőrzését szolgáló nemzetközi egyezmények végrehajtásának előmozdítása, különös tekintettel a Biológiai Sokféleség Egyezményre;
- a fenntartható fejlődés gondolatának népszerűsítése és megvalósításának elősegítése;
- a közvélemény figyelmének felhívása a biodiverzitás és védelmének fontosságára.

A projekt céljai

Az ökológiai problémák egyre fokozódó kihívások elé állítják a döntéshozókat és a társadalom egészét, miközben számos környezeti

célkitűzés megvalósítása valószínűtlennek tűnik. Emellett a növekvő elszegényedés, munkanélküliség és a gazdasági válság is további kihívásokat jelent. Alapvető probléma, hogy a különböző területeken jelentkező problémák összefüggéseit a döntéshozók nem tárták fel kellőképpen, és így azok végső okaira sem adnak hatékony válaszokat. A projekt célja a környezeti és társadalmi problémák mögötti közös gazdasági-társadalmi hajtóerők feltárása és holisztikus javaslatok megfogalmazása azok befolyásolására. A javaslatokat integrálni szeretnénk a nemzeti szintű döntéshozatalba is.

A projekt célcsoportjai

A közvetlen célcsoport a környezetvédő és szociális civil szervezetek, akiket közvetlenül be tudunk vonni a projekt megvalósítása során. Emellett fontos célcsoportot jelent a nemzeti döntéshozók köre, valamint közvetett módon a társadalom egésze.

A projekt fontosabb tevékenységei

Innovatív jellegű együttműködést indítunk el a környezetvédő és szociális civil szervezetek között, amelynek eredményeképpen fenntarthatóságon alapuló közös álláspontok kidolgozására kerül sor egy közös munkacsoportban. A közös álláspontokat különböző szakmai és érdekképviseleti fórumokon kívánjuk képviselni, valamint be szeretnénk csatornázni a 2011-es magyar EU elnökség civil előkészítésébe. A társadalom felé nyílt rendezvényekkel és a médián keresztül is szeretnénk kommunikálni.

ENERGIA KLUB KÖRNYEZETVÉDELMI EGYESÜLET

Pályázat neve: Norvég Civil Alap, Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Települése: Budapest

Projekt megnevezése: Ismeretekkel, tervekkel, párbeszéddel építsünk (Energia)hatékony államot!

Megítélt összeg: 67 533 Euró

Támogatás aránya: 90 %

Leírás:

Az Energia Klub Magyarországon egyedülálló módon immár 20 éve dolgozik egy új szemléletmód elterjesztésén. Kutatásainkkal, képzéseinkkel és a széles körű kommunikációval a célunk, hogy mind az energiát termelők,

mind a felhasználók, vagy éppen a politikai döntéshozók másként viszonyuljanak az energiához.

A projekt konkrét célja

Magyarországon az éghajlatvédelem érdekében az energiapolitikai döntéshozatal minden szintjén szükséges lépéseket tenni a fenntartható energiagazdálkodás kialakítására. A projekt a döntéshozatali struktúra 3 szintjét (kormányzati, közintézményi, önkormányzati) kívánja befolyásolni megalapozott, adatgyűjtésen, egyeztetésen alapuló, hiteles információval és javaslatokkal, hogy hozzájáruljon egy (energia)hatékony állam megteremtéséhez, amely a közpénzeket hatékonyan használja fel, és hosszútávú stratégiák mentén törekszik a fenntartható energiarendszerek kialakítására.

Célcsoportok

Közvetlen:

- négy minisztérium (Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi, a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági, Környezetvédelmi és Vízügyi és az Önkormányzati Minisztérium);
- közintézmények: 2 országos szerv (APEH, OEP);
- önkormányzatok: 2 kiemelt önkormányzat, akik az Energia Hatékony Önkormányzatok Szövetségének (EHÖSZ) tagjai.

Közvetett:

- Pénzügyminisztérium, az agrártárca és a kancellária.

Tevékenységek és módszerek

Kormányzati szint

Hat hiánypótló gyors-elemzés, döntés-előkészítő anyagok készítése az energia legaktuálisabb kérdéseiről (pl. Decentralizált energiarendszerek előnyei, a Paksi atomerőmű kiváltásának lehetőségei, Nemzeti Energiatakarékossági Program (NEP) elemzése, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia megvalósítása). Az egyes témák alapkutatása szakértők vezetésével, gyakornokok, és önkéntesek segítségével készül el. Ezen anyagok alapján lobbi tevékenység a parlament különböző szakbizottságai, az EU parlamenti képviselők és állandó képviseletek, az EU Bizottsága és Minisztériumok felé. A hat témában állásfoglalás készítése érdekképviselő és szakértői csoportokkal, a civil társadalom bevonásával. A szakértők vitaindító írásos anyagaiból kerekasztalokon születik meg az állásfoglalás, mely a döntéshozók, és a média segítségével a nagyközönség elé kerül.

Közintézményi szint

Energiastratégia promóciója közhivatalok felé. A hivatalok részére egyedi „ajánlat” készül, amely felhívja a figyelmet a törvényi kötelezettségekre (pl.

címkézés) és az energiahatékonyságból fakadó előnyökre valamint a használható eszközökre. Két év alatt a stratégia kialakítására együttműködési megállapodás és a megvalósítás fedezésére pályázat/szerződés születik a közhivatal és az Energia Klub közt.

Önkormányzati szint

Települési energiapolitika és módszertan összeállítása és promóciója. Az Energie Cités Nemzetközi hálózat által kialakított módszertan magyar viszonyokra „fordítása", meghirdetése szaklapokban és előadásokon. Az Energia Klub a stratégia kialakításának időszerűségére több önkormányzatnak hívja fel a figyelmét. A programrész kommunikációja a www.energiaklub.hu oldalon valamint az önkormányzatok és szövetségeinek sajtótermékeiben és honlapjain valamint konferenciáin.

ZAGYVA-MENTE KÖRNYEZET ÉS TERMÉSZETVÉDŐ EGYESÜLET

Pályázat neve: Norvég Civil Alap, Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Települése: Hatvan

Projekt megnevezése: Megújuló erőforrások alkalmazása Jákotpusztán

Megítélt összeg: 18 214 Euró

Támogatás aránya: 90 %

Leírás:

Az Egyesület célja környezetvédelmi és természetvédelmi, környezeti nevelési feladatok szervezése Hatvanban és a környező megyékben. A megvalósításhoz rövid- közép- és hosszútávú program felállítása, megvalósítása a lakossággal, helyi önkormányzatokkal, oktatási intézményekkel és más, az egyesülettel azonos cél érdekében működő nem kormányzati szervezetekkel együttműködve, azokat segítve az Egyesület szellemi-és anyagi forrásainak a célok megvalósítása érdekében történő felhasználásával.

Célok

Gyakorlatban bemutatható, ökológiai gazdaságban alkalmazásra kerülő "megújuló" energiatermelő rendszerek tervezése, kialakítása és üzemeltetése Jákotpusztán.

Az ismert (napelem, napkollektor, szélgenerátor), illetve még nem közismert (stirling-motor) megújuló energiatermelő eszközöket, olyan komplex működési rendszerben ismertetik meg a "bemutató gazdaságot" látogató tanulókkal, felnőttekkel, gazdálkodókkal, amely rendszer(ek), vagy azok egységei bárhol kivitelezhetőek. Cél, hogy a gazdaság villamosenergia

felhasználását legalább 70 százalékkal arra a szintre csökkentsék, amely szint már alkalmas a működés zavartalan folytatására, a központi áramszolgáltató rendszerről történő teljes leválást követően is. Cél az ökoturisztikai fejlesztések során megnőtt energiaigény kielégítése is ebből a rendszerből.

Célcsoport

- Jákotpuszta bemutató gazdaság látogatói, a Zagyva-mente természetvédő egyesület tagjai, illetve a Jákotpusztán hagyományosan megrendezésre kerülő események résztvevői, látogatói (össz: kb. 8 000 fő/év).
- A hazai gépipari mikro- és kisvállalkozások is, melyek képessé válnának ilyen jellegű rendszerek legyártására.

Tevékenységek

- Az elképzelések kiviteli tervének elkészítése
- Szükséges eszközök, alkatrészek beszerzése, a kereskedelmi forgalomban nem kapható egységek (Stirling-motor+ kazán+ használati vízelőmelegítő) tervezése, legyártása.
- Rendszer összeszerelése, tesztelése, javítása, üzembe helyezése.
- A működő rendszer bemutatása, tájékoztató anyag készítése.

ZÖLD-HÍD REGIONÁLIS ENERGIAHATÉKONYSÁGI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI ALAPÍTVÁNY

Pályázat neve: Norvég Civil Alap, Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Települése: Pécs

Projekt megnevezése: Járulj te is hozzá a klímaváltozás csökkentéséhez!

Megítélt összeg: 19 600 Euró

Támogatás aránya: 90 %

Leírás:

A Zöld-Híd Energetikai és Környezetvédelmi Tanácsadó Egyesülés 1991-ben jött létre pécsi székhelyű energiaszolgáltató cégek kezdeményezésére azzal a céllal, hogy kapcsolatot teremtsen a lakosság és az energetikával, környezetvédelemmel foglalkozó szakemberek között. Mára feladatainak túlnyomó többségét, a 2000-ben az Egyesülés által alapított Zöld-Híd Alapítvány végzi.

A projekt konkrét célja

Az Európai Unióban ma a teljes energiafogyasztás csaknem 40 százalékát az épületek üzemeltetésére fordítjuk. Számos szervezet próbálja

felhívni az emberek figyelmét a hatékony energiafelhasználásra, de a tapasztalat az, hogy ezek a kampányok nem jutnak el az ország hátrányos helyzetű térségeibe. A projekt fontos célja a pécsi kistérségben élők megismertetése az éghajlatváltozás problémájával, az energiafelhasználással kapcsolatos tájékozottság növelése, az energiafelhasználás összetételének megváltoztatása és a környezettudatos fogyasztói szemlélet kialakítása.

Célcsoportok

Közvetlen célcsoport a pécsi kistérség hátrányos helyzetű településeinek lakossága. A program egyes elemei az iskoláskorú gyerekeket, más részei a fiatal felnőtteket és a felnőtt lakosságot célozzák.

Tevékenységek és módszerek

Előzetes közvélemény-kutatás után gyerekeknek és fiataloknak szóló versenyek, pályázati kiírások készülnek a klímaváltozás, valamint az energiahatékony település témájában. A beérkezett pályaművekből vándorkiállítás készül, melyet a térség számos településén bemutatnak majd. A kiállításokat falunapokon és egyéb rendezvényeken való megjelenés egészíti ki.

A Zöld-híd alapítvány emellett mintaprojektként elkészíti a Szabadszentkirályi Általános Iskola, és a Bicsérdi Óvoda hőtérképét és energia auditját és energiatanúsítványát. Az alapítvány lakosság részére is vállalja hőtérképek elkészítését és energiahatékonysági tanácsadást is nyújt számukra. A program tapasztalatairól készülő összefoglaló kiadványt bemutatják a megye polgármestereinek, valamint önkormányzatokon keresztül a kistérség lakosainak.

Az első év eredményei, eseményei

Lezajlott a KLÍMA-Kommandó verseny 40 részt vevő csapattal a kistérség iskoláiból.

Megtörtént a közvélemény-kutatás 50 fő megkérdezésével Szentlőrincen és a kistérség településein, eredményét szociológus szakértő összegezte.

Az alapítvány vásárolt egy termovíziós kamerát, mellyel épületek hőtérképezését készítik el, így kiderül, hol szökik a hő. A tervezett harmincból eddig 3 intézmény részére készült hőtérkép és energia audit, a továbbiakat a tél során készítik el.

Három helyszínen rendeztek kiállítást Pécsett a fiatalok által klímaváltozás témájára készített alkotásaiból.

A nyár során 12 rendezvényen ismertették a projektet a Pécsi térségben, a projekt eredményeiről márciusban készül kiadvány.

HOMO FABER ALAPÍTVÁNY

Pályázat neve: Norvég Civil Alap, Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Települése: Békéscsaba

Projekt megnevezése: Kertmagyarország felé?

Megítélt összeg: 21 918 Euró

Támogatás aránya: 90 %

Leírás:

Szeretnénk létrehozni egy vidéki közösséget, ahol az emberek kapcsolatban maradnak a természettel, a földdel, kapcsolatban vannak egymással és saját magukkal, és kapcsolatba kerülhetnek Istennel. Úgy gondoljuk, hogy ezeken a kapcsolatokon kell hogy legyen a hangsúly, amiket elvesztettünk a civilizáció embertelen versenyfutása közben. Le kell lassítanunk egy kicsit, visszatekinteni nagyszüleink életére, mert ők még tudtak harmóniában élni a környezettel, tudtak közösen énekelni a tűz körül a közösen végzett munka után, és tudták kinek kell megköszönni a mindennapi kenyeret. Ezen gyökerekhez igazodva és a tudomány vívmányait felhasználva szeretnénk építeni egy közösséget, ahol egészséges táplálékhoz jut mind a test, az elme és a lélek.

Célok

A térség kisbirtokainak megerősítése, a vegyszerek nélküli mezőgazdasági módszerek és a magas minőségű, egészséges, piacképes élelmiszerek termesztésének széleskörű elterjedése.
Konkrét cél a civil szervezetek és a Helyi Termékek Piacát üzemeltető vállalkozás közti hatékony együttműködés kialakítása annak érdekében, hogy a civilek hálózatépítési tapasztalatát és kapcsolatrendszerüket felhasználva segítsék a Helyi Termékek Piacának beindulását, megerősödését.

Célcsoportok

- Helyi Termékek Piacát üzemeltető vállalkozás és civil szervezet munkatársai (3 fő)
- Együttműködő civil szervezetek tagjai (65 fő)
- Piacon árusító gazdák, vállalkozók (35 fő)
- A Piacon vásároló fogyasztók (500 fő)

Tevékenységek

- Együttműködés kialakítása a Helyi Termékek Piaca és a civil szervezetek közt: munkamegbeszélések szervezése havi rendszerességgel.

- A helyi termelők, kézművesek, civil szervezetek és a média bevonása.
- Honlap kialakítása, ismeretterjesztő kiadvány elkészítése és nyitórendezvény megvalósítása.
- Népfőiskolai képzés szervezése gazdák részére (10 alkalom, 30-50 fő részére)
- Hírlap kiadása havonta (10 lapszám, 2 000 példány/hó)
- Helyi tájfajták szaporítóanyagát tartalmazó adatbázis létrehozása, közzététele.
- Helyi pénzrendszer beindítása, működtetése.
- Civil szervező jelenléte a heti két napon megrendezésre kerülő Helyi Termékek Piacán, ismeretterjesztés, kapcsolattartás.

ÖKOSZOLGÁLAT ALAPÍTVÁNY

Pályázat neve: Norvég Civil Alap, Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Települése: Budapest

Projekt megnevezése: Országos Környezeti Nevelési Kalauz civil szervezetek és oktatási intézmények szemléletformáló tevékenységéért

Megítélt összeg: 7 182 Euró

Támogatás aránya: 90 %

Leírás:

Az Ökoszolgálat Magyarország első környezeti tanácsadó irodája. Létrehozásának ötlete 1989-ben művészek és tudósok körében fogalmazódott meg. Alapítványunkat 1990. novemberében hozta létre az alábbi kilenc környezetvédő társadalmi szervezet: Talento Alapítvány Biokultúra Egyesület, REFLEX Környezetvédő Egyesület, ISTER Alapítvány Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület, Káli Medence Környezetvédelmi Társaság, EYFA Magyarországi Csoportja, Zöld Akció Egyesület, Dorogi Környezetvédelmi Egyesület valamint három magánszemély, György Lajos, Kodolányi Gyula, és Tóth György.

Célok

Az iskolák és a környezeti neveléssel foglalkozó civil szervezeteket hatékony együttműködésének segítése az ifjúsági szemléletformálás területén. Az Ökoszolgálat létrehozza az online Országos Környezeti Nevelési Kalauzt, ingyenes próbaórák segítségével népszerűsíti a civilek által adott környezeti nevelési foglalkozásokat és iskolai szakmai fórumokon népszerűsítí a programban kínált lehetőségeket.

Célcsoportok

- Közvetlen: az iskolák pedagógusai és a környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek.
- Közvetett: az iskolai tanulók és családjaik

Tevékenységek és módszerek

1. Országos információs bázis és kommunikációs felület létrehozása.

Az okoszolgalat.hu honlapon egy aloldal kialakítása az Országos Környezeti Nevelési Kalauz számára, amelyen a civil szervezetek környezeti nevelési tevékenysége működési terület és témakör szerint is kereshetővé válnak.

2. A környezeti neveléssel foglalkozó civil szervezetek munkájának népszerűsítése.

2009-ben a Föld Napjától a Környezetvédelmi Világnapig terjedő időszakban 30 iskola kap lehetőséget, hogy egy, a régiójukban fellelhető civil szervezet által ajánlott foglalkozást térítésmentesen kipróbálhasson. Az érdeklődő pedagógusok az adatbázisban szereplő szervezetek mintaóra-terveit megtekintve válogathatnak.

3. Új szakmai kapcsolatok a civil szervezetek környezeti nevelési munkacsoportjai, valamint a civil szervezetek és a pedagógusok között.

A programot országos rendezvényeken (pl. MindenGyerek konferencia) és szakmai szervezetek belső workshopjain, levelező listákon, folyóiratokban és hírlevelekben mutatja be a szervezet (Pl. Hálózat, Köznevelés,Saláta, Ökoiskola Hírlevél).

HANSESTADT SALZWEDEL REGIONAL PLANNING AUTHORITY ALTMARK
Germany

Pályázat neve: Közép-Európa Program, Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)

Partnerek: Regional Planning Authority Havelland-Flaeming Germany
District Administration Burgenlandkreis Germany
isw Institute for Structural Policy and Economic Development Germany
La.Mo.Ro. Development Agency, Asti Italy
EU Regional Management East-Styria Austria
Eszterházy Károly College, Eger Hungary
Euro-Region House Non-profit Ltd., Debrecen Hungary
Regional Development Agency of Savinjska-šaleška Region, Mozirje Slovenia
ROD, Agency for Regional Development Slovenia

Projekt megnevezése: RUBIRES – RUral BIological REsources

Megítélt összeg: 2,4 millió euró

Támogatás aránya: 95 %

Leírás: A mezőgazdaság szerkezeti átalakulása, a megújuló energiák iránti igény, valamint a klímaváltozás hatásai súlyos kihívásokat jelentenek Európában. A jövő fő feladata a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése, hatékonyságának javítása, továbbá stratégiák kidolgozása az erdészet és a mezőgazdaság területén, a klímaváltozáshoz alkalmazkodva. A projekt keretén belül lehetőség nyílik a megújuló energiaforrások jobb kiaknázására irányuló stratégiák kialakítására és megvalósítására, ezzel hozzáadott értéket teremtve, ami a vidéki területek fenntartható fejlődését segíti.

Átfogó célunk a regionális hozzáadott érték növelése, a foglalkoztatás biztosítása és javítása, a fenntartható fejlődés erősítése, új technológiák kidolgozása az energiatermelés területén, valamint a CO2 kibocsátás csökkentése.

Háttér, problémák és kihívások

A mezőgazdaság szerkezeti átalakulása, a megújuló energiák iránti igény, valamint a klímaváltozás hatásai súlyos kihívásokat jelentenek Európában. A jövő fő feladata a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése, hatékonyságának javítása, továbbá stratégiák kidolgozása az erdészet és a mezőgazdaság területén, a klímaváltozáshoz alkalmazkodva. Ezen kérdések megoldása összefügg a vidéki területek fejlesztésével, melyeknek olyan nehézségekkel kell szembenéznie, mint a nagy arányú munkanélküliség, a gyenge gazdaság és a csökkenő népesség. A projekt keretén belül lehetőség nyílik a megújuló energiaforrások jobb kiaknázására irányuló stratégiák kialakítására és megvalósítására, ezzel hozzáadott értéket teremtve, ami a vidéki területek fenntartható fejlődését segíti.

Célok

Átfogó célunk a regionális hozzáadott érték növelése, a foglalkoztatás biztosítása és javítása, a fenntartható fejlődés erősítése, új technológiák kidolgozása az energiatermelés területén, valamint a CO2 kibocsátás csökkentése. Közvetlen célunk a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése és regionális hozzáadott érték előállítása, melynek érdekében új eszközök és módszerek kifejlesztésére és bevezetésére kerül sor. A földterület és a források felhasználásának szabályozására is egyaránt szükség van a fenntartható energiatermelés biztosításához. A technológia és a

szaktudás cseréje, illetve átadása kiemelt fontosságú a célok elérése érdekében.

Várható eredmények

Az eltérő fejlesztések következtében minden partner sajátos ismeretekkel rendelkezik a projekt fő feladatait illetően. Néhány régióban már megkezdődött az anyagáram-gazdálkodás, máshol az értéknövelő hálózatok létrehozásában vagy különféle technológiák sikeres alkalmazásában rendelkeznek tapasztalattal. A transznacionális csere által sokkal gyorsabb regionális fejlődés valósulhat meg, mint egyébként helyi vagy akár országos szinten. A projekt három fő területet ölel fel: az anyagáram-gazdálkodás kialakítása és tökéletesítése, a földterület-gazdálkodás, valamint a regionális értéknövelő partnerhálózatok létrehozására irányuló módszerek kidolgozása, alkalmazása.

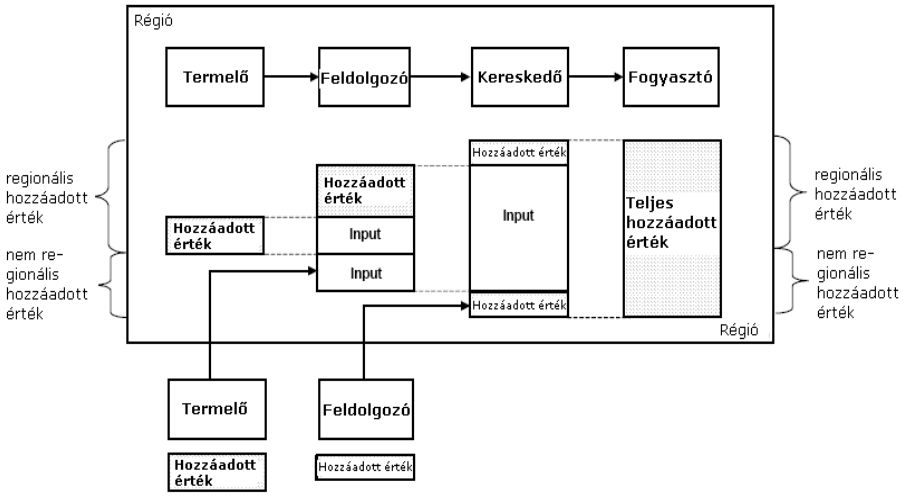

PÁLYÁZATÍRÓK LISTÁJA

Kárpát Műhely Kft.
Pályázatok, közbeszerzések, értékelések, tanulmányok.
www.karpatmuhely.hu

H-UNION Szövetség
Olyan projektek előkészítése és lebonyolítása, ahol az eredmények és a fejlődés fenntartása gazdasági szakemberek jelenlétét, szakmai tudását feltételezi.
www.hunion.hu

Egri Forráspont Kft.
Pályázatfigyelés, pályázatírás, pályázati tanácsadás eszközbeszerzések, beruházások a fenntartható fejlesztések terén.
www.egriforras.hu

Geogold Kft.
Tanácsadás, pályázatírás, projektek lebonyolítása:
- felszínalatti vizek minőségének védelme;
- megújuló energiaforrások felkutatása és alkalmazása;
- hulladékgazdálkodás;
- talaj- és a természetvédelem.
www.geogold.eu

Geonardo Kft.
Tanácsadás és energiahatékonysági, illetve megújuló energiahordozókkal kapcsolatos tréning. Esettanulmányok és a megújuló energiahordozók piacán történő beruházásokhoz kapcsolódó költséghaszon elemzés, gazdaságossági számítások készítése.
www.geonardo.com

Járai Tanácsadó Iroda
Energetikai pályázatok, pályázatírás, pályázati közreműködés. KEOP, Panel Program, Öko Program. Tanúsítás, energiaracionalizálás, üzemeltetés.
www.jarai-iroda.hu

Löglen Studió Budapest
ZBR pályázatok teljes körű lebonyolítása, energetikai szakvélemények beszerzése.
www.epul.hu

ACRUX Épületgépészet
Teljes körű hitelügyintézés és pályázatírás. Energetikai szaktanácsadás, üzemeltetés.
www.acrux.hu

Rózsa Péter
Energetikai tanúsítás, pályázatírás.
www.rozsapeter.hu

Öko Zrt.
Környezetvédelmi tanácsadás és kutatás, minősített szakemberekkel.
www.oko-rt.hu

MAGYAR IDEGENFORGALMI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI EGYESÜLET

A Magyar Idegenforgalmi és Területfejlesztési Egyesületet (MITE) egyetemista és főiskolás fiatalok hozták létre. Céljaik többek közt az érdekvédelem, az újszerű kutatási módszerek népszerűsítése és az arra érdemes kutatási eredmények nyilvánosságának megteremtése. Tagjaik és munkatársaik főiskolások, egyetemisták, Phd-hallgatók és végzett fiatal szakemberek a területfejlesztés és az idegenforgalom területéről.

Gazdaságfejlesztési munkacsoport munkája:

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség támogatásával 2009 novemberében indítottak egy úgynevezett „örökbefogadási" programot a 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségben (LHH). A projekt a felsőoktatás és a kistérségek partnerségén alapul, amely során a felsőoktatási hallgatók szakmai gyakorlatot töltenek el a kistérségben.

Vidékfejlesztési munkacsoport munkája:

A tájjellegű gyümölcsfajtákat feldolgozó, hagyományos technológiával működő 'Nagyrévi gyümölcsaszaló' és az azt kiszolgáló létesítmények (hagyományos gyümölcs- és zöldségverem, pihenőház) működtetéséhez nyújtanak szakmai segítséget.

Innovációs munkacsoport munkája:

Innovatív helyi termékfejlesztések népszerűsítése;
Innovációs Térkép és Ötlettár kialakítása;

A közelmúltban lezárult, illetve folyamatban lévő kutatási programjaik:

Szigetközi végfelhasználói igényfelmérés:
Döntés-előkészítő Eszköz megalkotása és bevezetése a fenntartható víz- és területgazdálkodás elérése érdekében szlovák-magyar együttműködés keretében. Támogatás: LIFE04ENV/H/000382 (EU)

Balaton-fejlesztési projekt:
Integrált Döntéstámogató Rendszer implementálása a balatoni turizmus fenntartható fejlődése érdekében. Támogatás: LIFE03ENV/H/000273 (EU)
A programban az Egyesület tagjai és munkatársai az ELTE Regionális Földrajzi Tanszék (mint konzorciumi tag) megbízásából vettek részt.

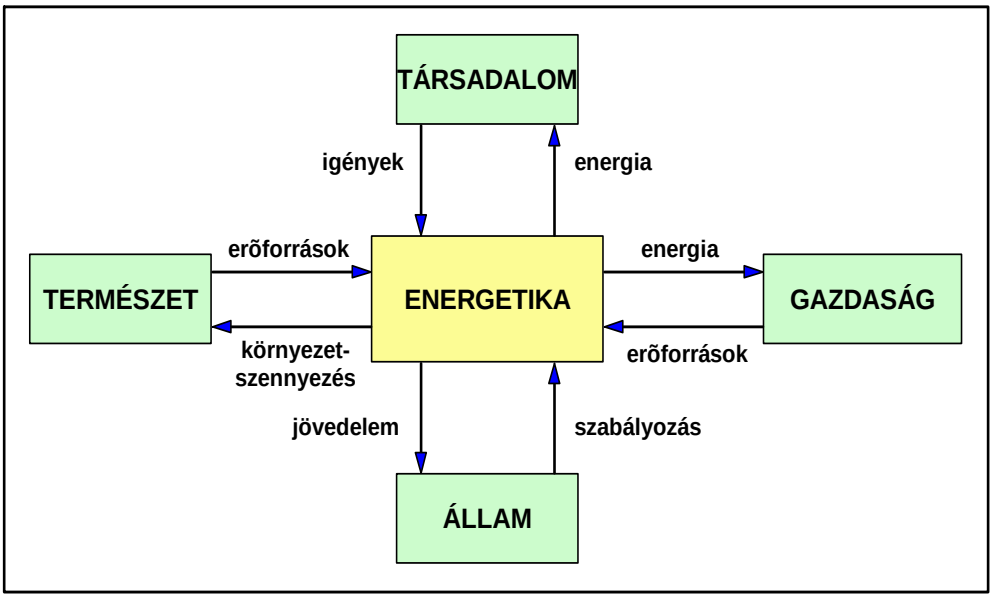
TÁRSADALOM
igények
energia
erõforrások
energia
TERMÉSZET
ENERGETIKA
GAZDASÁG
környezet-
szennyezés
erõforrások
jövedelem
szabályozás
ÁLLAM

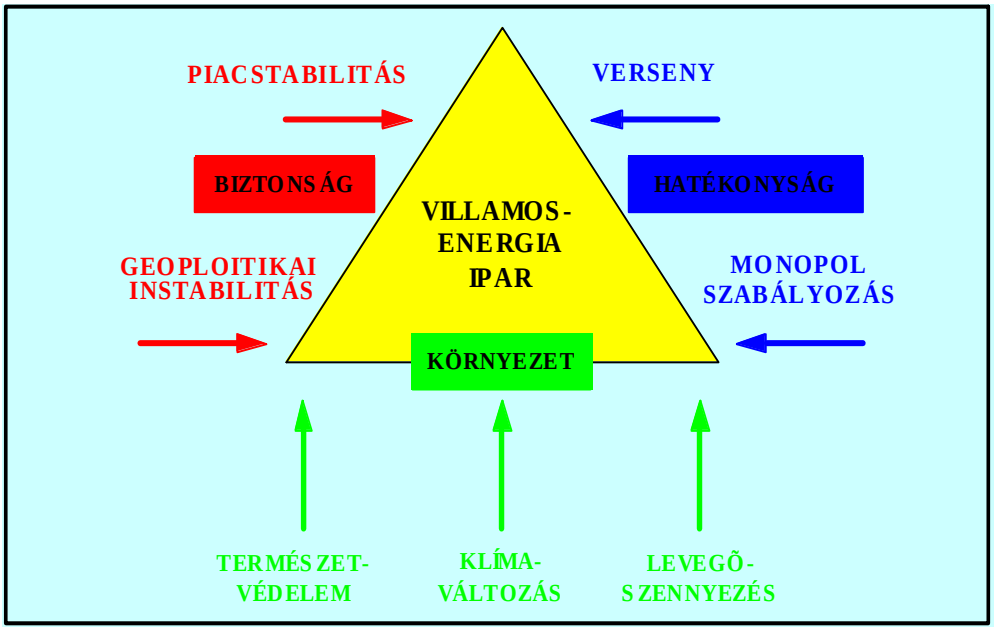
PIACSTABILITÁS
VERSENY
BIZTONSÁG
HATÉKONYSÁG
VILLAMOS-
ENERGIA
IPAR
GEOPLOITIKAI
INSTABILITÁS
MONOPOL
SZABÁLYOZÁS
KÖRNYEZET
TERMÉSZET-
VÉDELEM
KLÍMA-
VÁLTOZÁS
LEVEGÕ-
SZENNYEZÉS

SolarSun
Systems
www.solarsunsystems.hu
Tel: 06-20-9-721-829
Mail: solarsunsystems@gmail.com
Szoláris vízmelegítő
rendszerek
forgalmazása, szerelése
ELEKTRO-CONTRACT KFT.